

:BOMBA!

Un huracán muy chiquito
dejó saldo blanco aquí;
y la tormentita *Alito*
seguirá devastando al PRI

K'intsil

Lunes 8 de julio de 2024

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 9 · NÚMERO 2271 · www.lajornadamaya.mx

OMSe' tu jatsaj talkoe' beey jump'éel ba'al "ma' xaan wa ku tsa'aysik ts'unus" ti' wíiniki'

Talkoe', jump'éel natural miineral ku jach k'a'abéetkunsa'al ti'al u beeta'al kosmeetikos yéetel nu'ukulo'ob ti'al mejen neene'obe', "miin jump'éel ba'al je'el u tsa'aysik ts'unu'us, wa kaancer, ti' wiinik", a'alab tumen Agencia Internacional para la Investigación del Cáncer, ku meyaj tu yáam Organización Mundial de la Salud (OMS).

Ichil xaak'al beeta'ab tumen 29 u túul máako'ob kaambanaja'an te'el kúuchilo', ila'abe' yaan jejeláas meyajo'ob e'esike' tu bin u ya'abtal jaytúul máax ti' tsaayal u ts'unusil obaaryos ko'olel wa tumen k'a'abéetkunsa'ab talko ti'yiit.

Máaxo'ob beet xaak'ale' ku ya'alik taalkoe' ti' yaan tu ka'a t'o'olil maas ka'anal ichil ba'axo'ob ku yila'al ma' xaan ku tsa'aysik ts'unus, a'alab ti' k'a'aytajil ts'iib.

Uláak' ba'al sajbe'entsil ti' talkoe' miin tumen ku tukulta'ane' k'aschajá'an yéetel asbestos, ku tukulta'ale' ku tsa'aysiko'ob ts'unus; jump'éel sajbe'entsul ba'al ti'al máaxo'ob ku meyaj keén jo'op'ok u beeta'al ba'ale' beyxan ti'al kaaj k'a'abéetkunsik, tu ya'alaj.

Beyxan u kúuchil OMS tu ya'alaje', acrilonitrilo, jump'éel kimikoo ku meyaj keén beeta'ak polímeros ti'al u beeta'al nook' yéetel plaastikos ichil uláak' ba'alo'ob, láayli' ku tsa'aysik ts'unus, ba'ale' lelo' maas ya'ab ti' le ku tukulta'al ku jóok'ol ti' talko.